

madurodam

Jaarverslag 2018

Stichting Madurodam

's-Gravenhage

Inhoudsopgave

Jaarverslag van het bestuur	3
Jaarrekening:	
Balans per 31 december 2018	5
Staat van baten en lasten over het jaar 2018	6
Algemene toelichting	7
Toelichting bij de balans en de staat van baten en lasten	8
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	10

Jaarverslag van het bestuur

Bestuur

Op 1 januari 2018 was de samenstelling van het Bestuur als volgt:

Mw B.K. Roeloffs (Karin), voorzitter
O.A.W.J. van den Heuvel (Olaf)
E. van Hiele (Erik)
L.P. van der Kroft (Lodewijk)

Gedurende het jaar 2018 bleef de samenstelling van het Bestuur ongewijzigd.

Vergaderingen

Op 22 april 2018 en op 12 november 2018 zijn er gecombineerde vergaderingen van Bestuur van Stichting Madurodam (SM) en het bestuur van Stichting Miniaturstad Madurodam gehouden. In de vergadering van 22 april 2018 is de jaarrekening van Stichting Madurodam over 2017 goedgekeurd en vastgesteld. Tevens is het bestuur gedéchargeerd voor het gevoerde beleid en bestuur in 2017.

Statutaire doelstelling

SM stelt zich ten doel het doen van geldelijke uitkeringen met een ideële of sociale strekking aan instellingen die de leniging van noden van deze aard beogen (art 2 lid 1 van de statuten).

SM is, door een doelmatig beheer van haar vermogen, in de praktijk verantwoordelijk voor de continuïteit van de geldstromen naar Stichting Madurodam Kinderfonds (SMK). De uitkeringen aan SMK dienen een algemeen belang namelijk; het verlenen van steun en bijstand, in de ruimste zin van het woord, aan rechtspersoonlijke instellingen die een maatschappelijk, cultureel of charitatief belang beogen, in het bijzonder ten bate van jongeren. Buiten de jaarlijkse bijdrage aan SMK, geldt dat financiering aan één van de andere Madurodam entiteiten is gemaximeerd tot 10 procent van het vermogen van SM.

De SM heeft geen winstdoelstelling.

Inschrijving in het Handelsregister

De Stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 41152797.

Stand der financiën

Op 22 april 2018 is besloten om het resultaat van Stichting Madurodam over 2017 ad € 1.332.136 toe te voegen aan de algemene reserve. In 2018 nam het vermogen van de Stichting, na de jaarlijkse bijdrage aan het Madurodam Kinderfonds en na aftrek van alle lopende kosten, af met € 1.399.760 naar € 21.577.237.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor de balansposten: Aandelen, Overige beleggingen, Spaarrekeningen en deposito's en liquide middelen. Deze wijzigingen zijn doorgevoerd, zodat de posten Aandelen en Overige beleggingen direct aansluiten met de vermogensmutatie overzichten van de ABN AMRO. De posten Spaarrekeningen en deposito's en liquide middelen zijn aangepast, zodat direct duidelijk is welke tegoeden vrij besteedbaar zijn binnen de Stichting Madurodam. Deze wijzigingen hebben geen effect op de hoogte van de activakant van de balans van 2017, maar hebben slechts een andere onderlinge verdeling tot gevolg.

Beleggingsbeleid

Het doel van het beleggingsbeleid van de stichting is het genereren van een lange termijn beleggingsresultaat waarbij minimaal wordt gestreefd de inflatie op lange termijn te compenseren en het extra rendement gebruikt wordt om het Madurodam Kinderfonds mede te financieren ten behoeve van haar charitatieve doelstellingen. Gegeven de lange termijn doelstelling en het streven het welvaartsverlies te compenseren, is een deel van de portefeuille in aandelen belegd. De risicomijdende beleggingen hebben ten doel een liquide basis te vormen in de portefeuille zodat voldaan kan worden aan (een aantal opeenvolgende) jaarlijkse uitkeringsverplichtingen. De portefeuille is breed gespreid in termen van beleggingscategorieën, regio's en specifieke aandelen.

Het strategisch beleid is om 40% risicomijdend en 60% risicovol te beleggen. Onder risicomijdende beleggingen vallen staatsobligaties, bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit en liquiditeiten. Alle overige beleggingen behoren tot de risicovolle categorie. Rond de strategische allocatie zijn bandbreedtes geformuleerd welke de ruimte aangeven waarbinnen het bestuur moet opereren om de doelstelling van de stichting te realiseren (tactisch beleid). Deze afspraken zijn vastgelegd in het beleidsplan van de stichting. Het beleidsplan is vastgesteld op 23 mei 2016 tijdens de gezamenlijke vergadering van de besturen van Stichting Madurodam, het Madurodam Kinderfonds en Stichting Miniaturstad Madurodam. Het beleidsplan zal worden herzien zodra hiertoe aanleiding is.

	Ultimo 2018	Ultimo 2017	Beleid
Risicodragende beleggingen	56,7%	58,0%	0% - 60% - 70%
Aandelen	47,5%	49,1%	
Overige	9,2%	8,9%	
Risicomijdende beleggingen	43,3%	42,0%	30 - 40% - 100%
Obligaties	11,7%	10,1%	
Liquiditeiten	31,6%	31,9%	

Jaarverslag van het bestuur

(Vervolg)

Markontwikkelingen

2018 zal de geschiedenis ingaan als een slecht jaar voor de financiële markten. De MSCI Europe index daalde met -10,57%, terwijl de S&P500 index nagenoeg onveranderd bleef met een daling van -0,15%. (in euro). De MSCI Emerging Markets index daalde met -10,27% (in euro).

De volatiliteit was hoog nu de steunpilaren van ruime, constante en zichtbare liquiditeit en stijgende waarderingen zijn weggevallen. De terugkeer naar een genormaliseerd monetair beleid betekent een fundamentele verandering voor de financiële markten op de lange termijn. De overgang naar een aandelenmarkt die niet langer wordt aangedreven door liquiditeit maar door fundamentele factoren zorgde voor extra volatiliteit, omdat de nieuwe marktrichting minder duidelijk en gevoeliger is voor conjunctuurschommelingen. Daar kwam nog bij dat de politiek in 2018 opnieuw een hoofdrol speelde. Zo was er onzekerheid over de Brexit en de spanningen tussen Italië en de EU. Verschillende sectoren kregen bovendien zware klappen door de handelsoorlog van Trump met China en Europa.

De rente op tien jaar lopende Nederlandse staatsleningen bedroeg ultimo 2018: 0,39% (2017: 0,53% en 2016: 0,36%). Hierdoor kan Stichting Madurodam op een aanzienlijk deel van haar vermogen nauwelijks rendement maken. Het gemiddeld rendement op alternatieve beleggingen (hedge funds) bedroeg volgens Hedge Fund Research: -8.5% (Hedge Fund Research HFRX Equal Weighted Strategies EUR Index).

Functie van het vermogen

Het hele vermogen van de Stichting heeft een doelbestemming. SM heeft geen onbestemde reserves. Het hele vermogen zal zoveel mogelijk worden ingezet voor de continuïteit van de geldstromen aan SMKF op de korte en lange termijn. Het vermogen is deels belegd in een beleggingsportefeuille en deels in onroerende zaken, nagenoeg uitsluitend bestemd voor de uitvoering van de statutaire doelstelling.

Mutaties in 2018

In het afgelopen jaar was het aantal mutaties wederom beperkt. Hoewel er op maandbasis overleg plaats vindt over de portefeuille is het zeker niet de bedoeling om een actief aan-en verkoopbeleid te voeren. Transacties brengen immers kosten met zich mee die ten laste gaan van het rendement op het vermogen.

Uit veel onderzoek blijkt bovendien dat frequent handelen over het algemeen het resultaat niet ten goede komt. In het afgelopen jaar heeft het bestuur een Amerikaanse staatslening aangekocht met een looptijd van 5 jaar (coupon: 2¾%, einde looptijd: 30 april 2023, yield: 2,8%). Verder is de positie in zowel I Shares Core SPX 500 ETF als in Vanguard SRI Europe verkocht ten faveure van respectievelijk Northern Trust North America

en Northern Trust Europe. Laatstgenoemde fondsen zijn beide gericht op het duurzaam beleggen in bedrijven en zij genieten een fiscaal voordeel voor algemeen nut beogende instellingen zoals Stichting Madurodam.

Binnen de categorie Risicovrijde Beleggingen belegt de Stichting relatief veel in liquiditeiten. Deze beleggingscategorie laat, in tegenstelling tot obligaties, geen negatief resultaat zien bij een stijgende marktrente. Er zijn geen mutaties geweest in deze categorie aangezien de visie van het bestuur op dit punt ongewijzigd is.

Resultaten

Het rendement op de beleggingsportefeuille bedroeg -4,49%, na alle kosten. Dit resultaat is, gezien het risicoprofiel, conform verwachting. De rentevergoeding op kasgeld is nagenoeg 0%. Het rendement op aandelen bedroeg -8,22%, mede dankzij een relatief zware weging in opkomende landen. De alternatieve beleggingen deden het beter, maar moesten toch ook een stap terug doen (- 3,09%). Het rendement op obligaties was licht negatief (-0,3%).

Ten slotte

Aandelenmarkten zijn relatief aantrekkelijk geprijsd zolang bedrijven niet al te veel hinder gaan ondervinden van de huidige (politieke) tegenwind. Winsttaxaties moeten misschien verder naar beneden worden bijgesteld, maar de winstgevendheid van het internationale bedrijfsleven is de afgelopen twee jaar vrij goed geweest waardoor bedrijven in hun waarderingen zijn gegroeid. De rentevergoeding op risicovrije beleggingen is de afgelopen jaren sterk gedaald. Het leek alsof de rente haar weg omhoog had gevonden in 2017 maar uiteindelijk daalde deze in 2018 opnieuw. In 2019 is de 10 jaarsrente ondertussen verder gedaald naar 0,20% en daarmee naderen we het dieptepunt van 2016 (minder dan 0%). Het geeft aan dat de obligatiemarkt weinig vertrouwen heeft in de ontwikkeling van de Europese economie.

De ontwikkeling op de kapitaalmarkt heeft geen directe invloed op de uitkeringen van de Stichting voor de komende jaren. Om geen onnodige risico's te nemen, worden voldoende liquiditeiten aangehouden. Dit vormt de huidige vrije reserve van de Stichting.

Het Bestuur, mei 2019

Mw. B.K. Roeloffs (voorzitter)
O.A.W.J. van den Heuvel
E. van Hiele
L.P. van der Kroft

Balans per 31 december 2018

(na bestemming resultaat)

Activa	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
Erfpachtsrecht (econ. eigendom)	€ 632.599	€ 632.599
Financiële vaste activa		
Beleggingen		
Obligaties	€ 2.460.145	€ 2.269.628
Aandelen	€ 9.988.906	€ 10.979.924
Overige	€ 1.934.454	€ 1.996.093
Spaarrekeningen en deposito's	€ 6.651.884	€ 7.120.416
	€ 21.035.389	€ 22.366.061
Vlottende activa		
Vorderingen		
Diverse vorderingen	€ 31.294	€ 7.578
Liquide middelen		
SNS Bank N.V. .697	€ 6.669	€ 125
SNS Bank N.V. .764	€ 10.437	€ 30.379
	€ 17.106	€ 30.505
	€ 21.716.387	€ 23.036.743
Passiva		
Stamvermogen	€ 18.480.193*	€ 18.230.824 *
Overig (vrij) besteedbaar	€ 3.097.044	€ 4.746.173
	€ 21.577.237	€ 22.976.997
Kortlopende schulden		
Overlopende passiva	€ 78.035	-
Te betalen posten	€ 61.116	€ 59.746
	€ 139.151	€ 59.746
	€ 21.716.387	€ 23.036.743

* Het aanvankskapitaal van € 2.234.652 maakt deel uit van het stamvermogen van € 18.480.193

Staat van baten en lasten

over het jaar 2018

Baten	Resultaat 2018	Begroting 2018	Resultaat 2017
Opbrengst beleggingen			
Obligaties			
Rente obligaties	€ 9.767		€ -
Koersresultaat op obligaties	€ 14.264-		€ 545.713
Totaal resultaat op obligaties	€ 4.497-		€ 545.713
Aandelen			
Dividend op aandelen	€ 89.885		€ 8 9.408
Fee-rebate op aandelen	€ -		€ -
Koersresultaat op aandelen	€ 987.451-		€ 730.362
Totaal resultaat op Aandelen	€ 897.566-		€ 725.441
Overige beleggingen			
Dividend op overige	€ -		€ -
Fee-rebate op overige	€ 1.084		€ 12.070
Koersresultaat op overige	€ 61.639-		€ 237.104
Totaal resultaat op overige	€ 60.555-		€ 343.503
Valutaverschillen	€ 2.790-		€ -
Interest op spaarrekeningen en r/c	€ 3.148		€ 11.977
Totaal resultaat vastrentend	€ 3.148		€ 11.977
Totaal opbrengst beleggingen	€ 962.260-		€ 1.626.634
Verhuur George Maduroplein 1	€ 250.395		€ 241.274
Schenking derden	€ -		€ 700
Overige opbrengsten	€ 83.829		€ -
Opbrengsten belastingen	€ 1.437		€ -
	€ 626.599-		€ 1.868.608
Lasten	Resultaat 2018		Resultaat 2017
Bewaarloon & transactiekosten ABN-AMRO Bank N.V.	€ 14.644		€ 15.163
Bankkosten	€ 392		€ 200
Bureaunkosten	€ 10.549		€ 10.342
Accountantskosten	€ 5.263		€ 5.265
Bestuurders-aansprakelijkheidsverz.	€ 590		€ 590
Overige kosten	€ 374		€ 1.012
Schenking Madurodam Kinderfonds	€ 741.350		€ 503.900
Totaal	€ 773.161		€ 536.472
Resultaat			
Resultaat bestemming			
Vrij besteedbaar vermogen	€ 1.399.760-		€ 1.332.136

Algemene toelichting

Statutaire doelstelling van de stichting

De Stichting Madurodam gevestigd te Den Haag stelt zich ten doel het doen van geldelijke uitkeringen met een ideële of sociale strekking, aan instellingen die de leniging van noden van deze aard beogen. De Stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 41152797.

Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor de waardering van de activa en de passiva

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemene aanvaarbare grondslagen voor financiële verslaggeving en de richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, hoofdstuk C1 "kleine organisaties zonder winststreven" (RjK1).

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Vaste activa

Erfpachtsrecht is tegen kostprijs gewaardeerd.

Valuta-omrekening

Een transactie in vreemde valuta wordt bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de valutakoers op transactiedatum. Monetair balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoers op de balansdatum. Niet-monetair balansposten in vreemde

valuta, die zijn gewaardeerd op historische kosten, worden omgerekend tegen de valutakoers op transactiedatum. De niet-monetair balansposten in vreemde valuta, die zijn gewaardeerd op actuele waarden, worden omgerekend tegen de valutakoers geldend op moment van waardering van de post.

Beleggingen

Obligaties, Aandelen en Overige.

Deze beleggingen zijn gewaardeerd tegen de beurskoers per ultimo boekjaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en staan, tenzij anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Baten en Lasten

De opbrengsten van de beleggingen en de lasten worden toegerekend aan de periode, waarop zij betrekking hebben. Alle resultaten uit de beleggingen, dus ook de ongerealiseerde koersresultaten, worden in de resultatenrekening verantwoord.

Bestemming resultaat

Het resultaat van de Stichting Madurodam over het jaar 2018 bedraagt: € 1.399.760-

Het bestuur stelt voor om dit resultaat te onttrekken aan het vrij besteedbare vermogen.

Toelichting bij de balans en de staat van baten en lasten

	2018	2017
Spaarrekeningen en deposito's		
Vermogensspaarrekening	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Ondernemers deposit	€ 5.634.199	€ 5.917.092
Bestuursrekening	€ 25	€ 5
Dollarrekening	€ 17.660	€ 203.319
Deze tegoeden zijn vrij opneembaar	€ 6.651.884	€ 7.120.416
Diverse vorderingen		
Overlopende activa	€ 30.000	€ -
Dividend te vorderen	€ -	€ 3.100
Rente ABN AMRO Bank N.V.	€ 1.294	€ 4.478
	€ 31.294	€ 7.578

Toelichting bij de balans en de staat van baten en lasten

Eigen Vermogen	2018	2017
Vastgelegd en Overig (vrij) besteedbaar		
Stand van het vermogen op 1 januari	€ 22.976.997	€ 21.644.861
Resultaat dit boekjaar	€ 1.399.760-	€ 1.332.136
Stand van het vermogen op 31 december	€ 21.577.237	€ 22.976.997
Specificatie Eigen Vermogen		
Het Eigen Vermogen kan als volgt worden gespecificeerd:		
Aanvangskapitaal	€ 2.234.652 *	€ 2.234.652
Vastgelegd vermogen *	€ 14.565.348 *	€ 14.565.348
De inflatiecorrectie over het stamvermogen (CPI alle huishoudens, 2015 = 100)	€ 1.680.193 *	€ 1.430.824
Overig (vrij) besteedbaar	€ 3.097.044	€ 4.746.173
Stand van de reserve op 31 december	€ 21.577.237	€ 22.976.997

* De met een asterix gemerkte posten behoren tot het stamvermogen. Het bestuur wenst dit vermogen intact te houden om de continuïteit van het vigerende uitkeringsbeleid te kunnen waarborgen. Jaarlijks wordt het stamvermogen geïndexeerd op basis van de CPI alle huishoudens afgeleid 2015=100. De indexatie over 2018 bedroeg € 249.369 dit is 1,37%.

Besluit Stamvermogen

Het stamvermogen is tijdens de gecombineerde vergadering met de Raad van Toezicht op 21 mei 2012 opnieuw vastgesteld. Het stamvermogen bedroeg op peildatum ultimo 2011 € 16.800.000.

	2018	2017
Te betalen posten		
Fee ABN Amro Bank	€ 3.598	€ 3.814
Omzetbelasting	€ 52.254	€ 50.668
Accountantskosten	€ 5.264	€ 5.264
	€ 61.116	€ 59.746

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aan het Madurodam Kinderfonds is voor 2019 een basisuitkering toegezegd van € 655.000.

Er is een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd afgesloten met Madurodam B.V. voor verhuur van het George Maduroplein. De ontvangen huurgelden anno 2019 bedragen €270.403. Dit bedrag zal jaarlijks geïndexeerd worden.

Op 31 oktober 2011 heeft het bestuur het besluit bekrachtigd waarin opgenomen is dat indien Madurodam B.V. niet aan haar verplichtingen kan voldoen uit hoofde van de huidige kredietovereenkomst met ABN Amro NV, bij een eerste verzoek van ABN Amro NV, Stichting Madurodam het economisch eigendom van het recht van erfpacht betreffende de onroerende zaken te Den Haag, George Maduroplein 1, over zal dragen aan Stichting Miniaturstad Madurodam. Het stichtingsbestuur heeft de akte m.b.t. het verlenen van recht van hypotheek en pandrecht ondertekend.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Madurodam

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Madurodam te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Madurodam op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, hoofdstuk C1 kleine organisaties zonder winststreven (Rjk C1).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Madurodam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJk C1. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 13 juni 2019

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. W.W.J. de Winter MSc RA

Madurodam

George Maduroplein 1
2584 RZ Den Haag
T +31 70 41 624 00
E info@madurodam.nl